

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Re počti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insetate) prejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, l. 17.

Izhaja vsak dan, izvemaj nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 6.

V Ljubljani, v ponedeljek 9. januarija 1893.

Letnik XXI.

Občni zbor katoliško-političnega društva.

Včeraj ob 11. uri popoldne vršil se je v dvorani „rokodelskega doma“ redni občni zbor katoliško-političnega društva v Ljubljani. — Kmalu ob določeni uri zbralo se je nad 70 društvenih članov v dvorani. Bili so večinoma iz Ljubljane. Navzoč je bil med drugimi blagorodni gosp. deželni glavar Oton Detela, deželni odbornik dr. Papež; od zunanjih deželnih poslancev gosp. V. Ogorelec iz Škofljice in več članov iz Šentvida nad Ljubljano.

Zborovanje je otvoril društveni predsednik kanonik Klun. V svojem nagovoru je omenjal velike važnosti katoliško-političnega društva za celo deželo ter podarjal, da se je odbor zlasti tudi v tem letu trudil, izvestno izvrševati lepe društvene namene. To spričujejo mnoge odboroze seje in sijajni društveni shodi, katere je društvo v minulem letu osnovalo v Ljubljani in po deželi. Protokolo leto je važno za Slovence zlasti zaradi tega, ker se je tako slovesno dovršil prvi slovenski katoliški shod, na katerem se je tako velečastno, kakor še nikoli poprej, potrdilo starodavno slovensko gêslo, kateremu je zvesto bilo in bo tudi našo katoliško-politično društvo. Gledé političnega položaja rekel je gospod predsednik, da je zlasti v teh dneh še zelo nejasen. O poganjanjih, ki se namreč vršé med vlado in posameznimi državnozbornskimi strankami, ni dosedaj še nič znanega, tako, da nihče ne more vedeti za gotovo, kako da se stvari zasučéjo v bližnji prihodnosti. Gotovo pa je, da bodo slovenski državni poslanci, kakor dosedaj, tudi v teh razmerah, ozirajoč se na duševne in gmotne koristi svojih volilcev, storili v verskem, narodnem in gospodarskem oziru, kar bodo spoznali kot potrebno in razmeram primerno.

Nadrobneje o društvenem delovanju je poročal društveni tajnik g. Andr. Kalan. To poročilo doslovnno ob priliki objavimo. Število društvenikov se

je pomnožilo za pol drugi sto članov. Glasilo društva „Domoljub“ tiska se za l. 1893 v 8000 iztistih.

O denarnem stanju, ki se sme imenovati prav ugodno, je poročal društveni blagajnik gosp. Ivan Peterca.

V vodstvo katoliško-političnega društva za leto 1893 so bili soglasno izvoljeni naslednji gospodje: a) kot odborniki: Anton Belec, trgovec in kleparski mojster v Št. Vidu nad Ljubljano, deželne bolnišnice primarij dr. Vinko Gregorič, korni vikar Andr. Kalan, kanonik, državni in deželni poslanec Karol Klun, odvetnik in deželni odbornik dr. Fr. Papež, posestnik in trgovec Iv. Peterca, trgovec in posestnik Karol Polak, državni in deželni poslanec Fr. Povše, vpok. dež. sodišča svetnik Lud. Ravnikar, odvetniški koncipijent dr. Ivan Sušteršič; b) kot namestnika profesor dr. Ivan Janežič in trgovec in posestnik Franc Peterca.

Danes zvečer imajo novoizvoljeni odborniki svojo prvo sejo, v kateri si izvolijo načelnštvo za tekoče leto.

Prepotrebemu društvu želimo v novem letu mnogo uspehov, zlasti prav mnogo novih članov.

Slovenski liberalci in loža.

II.

Nameni lože.

Čast . . . br(atom) . . . framasonskih lož v Gornji Italiji!

„ . . . . . Obrnemo se na lože in brate v Gornji Italiji v neki zadevi, ki je največega pomena za zmago resnice naproti pustolovnim izročkom teokracije in čeznaturnih ver, posebno katoliške vere, ki je najbolj trdoživa med njimi. Vse hvale vredno je, kar se je na Laškem že zgodilo za humaniteto. Da so se zatrli cerkveni redovi, da se je vzelo cerkvam njihovo premoženje, in da se je vničila svetna oblast

papeževa, to so trije veliki zgodovinski dogodki, ki so podlaga framasonskega delovanja na Laškem. Vse hvale vredno je prizadevanje v tisku in šoli. Ali to še ne zadostuje. Med ljudstvom je še preveč globoko vkoreninjenih predsodkov. Zato je treba izkoristiti sedanji položaj in pridobitve preteklosti in določiti skupen načrt za delovanje, da potem srčno, mirno in gotovo svoj namen dosežemo.“

Ta skupen načrt se glasi:

„Najprej je treba prepričati ljudi, da se framasonstvo nič ne peča s politiko, marveč da je njegov edini namen dobrotelost, miroljubnost in prizadevanje ljudi oprostiti verig dogem in zapovedi, v katere jih je vkovala vera.“

„Drugič je treba ljudi pridobiti za misel, da framasonstvo ne napada katoličanov, ampak le klerikalce, ki katoliško vero kaze in oskrunjajo, ker jo tirajo na politično polje. Da pa to dosežemo, treba je vedno povdarjati, da vera vživa popolno prostost in je nobeden ne napada.“

„Vsakdanja skrb br. . . framasonov mora biti obrnjena na vzgojo in pouk v šoli. Skrbeti morajo, da ne bo nihče za učitelja nastavljen, ki ima še količkaj verskega mišljenja. Šole naj bojo indiferentne (brezverske) ali pa protiverske. Da dobimo šolo v svojo oblast, moramo jo izviti iz rok občinam, ki so večkrat še polne verskega duha in jo podrediti državi, katero vladajo framasoni. Brezverska vzgoja naj se v nebesa povzdiguje, vse pa, kar dela nečast duhovniku ali klerikalnemu učitelju, naj se prav živo stika.“

„Da bo pa na polju poduka kaj vspeha, treba je prisiliti duhovnika, da molči. Zato vničujte njegovo veljavo pri ljudstvu, opisujte ga kot goljufa in hinavca, ki čednosti, katere drugim oznanjuje, sam ne spolnuje, in tega, kar druge uči, sam ne veruje, in se tako živi le od neumnosti in ne-

LISTEK.

Gozdarjev sin.

(Povest iz domačega življenja. — Spisal F. S. F.)

(Dalje.)

III.

Za teden dnij sta stopala naša dva znanca, Janez in Surga, precej hitro po strmi stezi, ki pelje čez Zelenico ob Ljubelju na Koroško. Zgodaj je še bilo. Pod nogami jima je škripal zmrzel sneg, da je dostikrat Surgi izpodletelo, ker ni imel tako nakovanih čevljev, kakor Janez. Poleg tega pa tudi ni bil vajen poti, kakor njegov tovariš, ki je že preteknil vse kote po planinah.

„Prebiti sneg pa planine in še take steze, ki so komaj za divje koze, ne pa za ljudi,“ jezil se je Surga, ko se je pobiral s tal.

„Nič hudega, če se malo pripogneš,“ pošali se Janez. „Le pojdi po mojih stopinjah, pa bo dobro. Malo še potrpi! Precej sva na vrhu.“

Solnce je uprav vzhajalo izza sosednih Karavank, ko dospeta vrh Zelenice. Odprt jima je bil pogled na Koroško, po kateri ju popelje pot na Štajersko. Po kratkem oddihu se napotita dalje proti Celoveu.

Stiri dni sta hodila do Ljubnega. Od tod sta krenila ob potoku Lisingu v dolino, kjer je Surga vedel za delo.

Zvečer dospeta do samotne, velike kmetiške hiše, ki je stala prav v kotu vse doline, blizu izvira Lisinga. Povsodi so se razprostirali mogočni gozdi ter obdajali človeka na taki samoti z nekako grozo.

„Sedaj sva pa dobra,“ izpregovoril je Surga. „Vendar je jedenkrat konec pasjega pota! Vidiš, Janez, to je gostilna, kjer se kaj popleše in popije. Tu bodemo živeli! Za jedno nama gospodar pové, kako je z delom. Dobiva ga gotovo. Tudi starih znancev je tukaj mnogo. Lahko bodeš govoril slovenski. Saj še celó gospodar razume nekoliko.“

Prideta pred vežne dveri, ki so bile že zapahnjene. Surga udari s pestjo po njih. Kmalu se začujejo v veži težki koraki, ključ se obrne in med vrati se pokaže velika postava gospodarjeva, že osivelega Miheljna, ki je držal v roki lojevo svečo. Mihelj izpozna Surgo kot starega znanca ter mu stisne dobrovoljno desnico.

Vstopijo v sobo. Celó obmizje porastenih mož je sedelo ob bokalu vina. Zvedavo so gledali nova prišleca, katera je gospodar peljal v stransko sobo. Tam so se hitro pomenili, kaj in kako zastran dela. Mihelj jih je bil vesel, posebno še, ker mu je pod-

jetnik naročil, da naj mesto njega sprejme vsakega delavca, ker se mudi, da prej ko mogoče po tej strani opravijo ter gredó potem drugam koparit. Obljubil jima je, da prihodnji ponedeljek preej lahko začneta drvariti.

V tem jima je že prinesla Rezika, mlado, brdko deklo, večerjo.

„Ker vem, da sta trudna in lačna,“ ogovori ju slovenski, „napravila sem precej večerjo, da gresta prej k počitku.“

„Dobro, dobro,“ poprime hitro Janez, vesel, da je dobil deklico, s katero se bode mogel pogovoriti, dokler se ne privadi nemščini.

„Saj sva že res potrebna jedi in počitka. Kaj meniš, s Kranjskega pa tu gori, to ni kar si bodi. Preklicano, tako sva tolkla in krevsala, da sem že vsega naveličan.“

„No, se bota pa izpočila. Kranjskim korenjakom nič ne dé taka pot. Trdni so, kakor bi bili iz železa. Sedaj grem pa precej pripraviti sobo, da gresta lahko koj spat.“

Surga je vedno gledal tja v sosedno sobo. Ko ga Janez začudeno vpraša, je-lí to deklo s Kranjskega, ker govori tako lepo slovenski, odgovori mu nejevoljen: „Mati je bila menda Kranjica; pa mari so meni ženske. Le preklicano me jezi, da ni no-

zadevo pridejo na vrsto vojaška zalaganja, pogodbe z velikimi družbami o koncesiji tuneških obveznic, kupovanje in grajenje železnic. Še le potem se občinstvo mirno oddahne, ko bode konec oportunističnemu vladanju.

Pariz, 9. januarija. Storile so se potrebne naredbe, da se jutri obratni red. V vseh večjih mestih se koncentrujejo čete.

Kandy, 8. januarija. Nadvojvoda Franc Ferdinand je danes ostavil Kandy, da ogleda zgodovinski kelevaški tolmun in staro mesto Anaradhapura. V torek povrne se nazaj.

Madrid, 8. januarija. Kraljica je že podpisala dekret, s katerim se razpušča zbornica. Razpust se je še odložil.

Carigrad, 8. januarija. Zaradi snega v Balkanskih gorah danes sem ni došla nobena pošta in se tudi ni mogla nobena odposlati.

Washington, 9. januarija. Državni tajnik Forster je zrekel mnenje, da načrt zakona o prepovedi priseljavanja ne ruši nobenih pogodb.

Umrli so:

4. januarija. Marija Vodisek, paznikova hči, 6 mesecev Prečne ulice 5, bronhitis. — Jurij Mele, kajzar, 74 let, Krvava dolina 11, plućnica.

5. januarija. Marija Potočnik, klavčeva žena, 56 let, sv. Petra cesta 53, plućnica. — Marija Škofic, zasebnica, 84 let, Poljanska cesta 26, marasmus senilis. — Franc Peternel, ključničar, 25 let, sv. Petra cesta 60, jetika. — Leopoldina Gostič, delavčeva hči, 2 meseca, Prečne ulice 8, božjast.

Tujci.

6. januarija.

Pri **Maliču:** Lavrenšič, železniški uradnik; König, zasebnica; Hönigman, iz Kočevja. — Better, zasebnik, iz Monakovega. — Glasser, trgovec, z Dunaja. — Majdič; Kalan; Sajevitz, hotelir; Ivan Majdič in Krener iz Kranja. — Danini

in Janick iz Bolonje. — Poche, Piehler in Cordier, zasebni uradniki, iz Vevč. — Kavčič iz Ljubljane.

Pri **Stonu:** Rauman, trgovec, z Dunaja. — Fried, potovalec, iz Prage — Lengel, trgovec, iz Vel Kanize. — Staré iz Mengša. — Lomar, trgovec z lesom, iz Tržiča. — dr. pl. Hoffer, odvetnik, iz Cmureka.

Pri **Južnem kolodvoru:** Julij in Rudolf Schambra iz Beljaka. — Gözgdman, trgovec, iz Monakovega.

Pri **bavarskem dvoru:** Hlebš, trgovec, s soprogo, iz Kranja. — Handler iz Srednje Vasi. — Latatler, trgovec, iz Dubrovnika. — Hudelist iz Velikoveca. — Brotschen iz Žužemberka. — Högler, inženjer, s stariši, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Močine na 24 ur
		termometra v mm	toplotnoma po Celsiusu			
7. u. zjut.		739.1	-4.2	sl. zapad	oblačno	
7. u. pop.		738.7	-2.0	"	"	0.00
9. u. zveč.		739.7	-4.4	"	"	
7. u. zjut.		739.3	-12.6	sl. vzh.	jasno	
8. u. pop.		737.7	-6.6	sl. svzh.	"	0.00
9. u. zveč.		738.6	-11.8	"	"	

— srednja temperatura obeh dni -2.9° in -3.3°, oziroma za 0.1 in za 0.5° pod normalom.

Kovertes firmo
 priporočila
Katoliška Tiskarna
 po nizkeji ceni.

Potrjim srcem naznanjam v svojem in svojih otrok imenu prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti svojega preljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Ivana Šega,

posestnika, trgovca in oštirja; krajn. šolsk. predsednika, cerkvenega ključarja itd.,

katerega je Gospod danes dopoldne ob 9. uri po sedemtedenski bolezni, večkrat previdenega s svetimi zakramenti za umirajoče, v 66. letu njegove starosti poklical v boljše življenje.

Pogreb boče v torek ob 9. uri na tukajšnje pokopališče. Sv. maše se bodo opravljale v farni cerkvi sv. Magdalene v Sodražici.

Nepozabnega rajnega priporočamo mnogim znancem in prijateljem v molitev in blag spomin.

V Sodražici, dne 8. januarja 1893.

Marija Šega, soproga.

Ivan, Edvard, Lojzika in Justinka,
otroci.

Zaspanje izključeno! Cena 2, s kaledrom 3 gl., s cifernico svetečo se ponoči

40 kr. več, ta koledarska budilnica, s cifernico svetečo se po noči, z miznim zvoncem, montirana, gld. 4.75.

Novost! 40glata kaseta oblika, nikelnokovno okrovje pozlačeno, bogato eizelovano, skoro 28 cm. visoko, ura budilnica s bitjem 1/2 in 1/2 ure, cena gld. 7.—, brez bitja gld. 5.—.

Ku-kučna ura, bitje 1/2 in 1/2 ure, 50 cm. dolgosti, izrezljana omarica, koščeno kazalo in številke, cena 7 gld. Kukovica, prepelica in repetiranje, dolžost skoro 1 m., bogato zrezljano gld. 18.50. **Kovinska trpežna remontoir ura za gospode,** odkrita, masivno novosrebrno okrovje, gld. 4.—, z dvojnim okrovom gld. 6.— Remontoir ura za gospode in dame z okrovom iz pristnega 13lotnega srebra, marka „Dauerhaft“ (trajno), 0—15 rubinov, gld. 9.—, s trojnim okrovom gld. 11.—.

471 13—13

EMIL MAYR, Dunaj, I., Schottenring 33.

Vse protidveletnemu jamstvu. Tovarniški ceniki zastoj.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Javna zahvala.

Zavarovan sem s svojim pohoštvo pri

c. kr. privilegovani zavarovalnici

„Avstrijski Phönix“

proti požarnim škodam.

Dne 31. decembra t. l. nastal je v stropih mojega stanovanja ogenj, ki je povzročil precejšnjo škodo na pohištvu in obleki. Gori omenjeno društvo cenilo je nastalo škodo kar najhitreje in v mojo popolno zadovoljnost, vsled česar si štejem v dolžnost, za to kulantno postopanje izreči omenjenemu društvu javno zahvalo.

V LJUBLJANI, dne 8. januarija 1893.

Dr. Fr. Štor,
odvetnik.

ČEBELNO-VOŠČENE SVEČE

prodaja in razpošilja **PAVEL SEEMANN** v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 9. januarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98	25	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97	80	..
Zlata renta 4%, davka prosta	116	75	..
Papirna renta 5%, davka prosta	100	60	..
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	990	—	..
Kreditne akcije, 160 gld.	316	50	..
London, 10 funtov strl.	120	55	..
Napoleonador (20 fr.)	9	58	..
Cesarski cekini	5	68	..
Nemških mark 100	59	20	..

Dne 7. januarija.

Ogerska zlata renta 4%	114	gld.	10	kr.
Ogerska papirna renta 5%	100	—	70	..
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	—	—	—	..
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	160	—	—	..
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	188	—	20	..
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96	—	90	..
Zastavna pisma	100	—	50	..
Kreditne srečke, 100 gld.	190	—	—	..
St. Genois srečke, 40 gld.	67	—	50	..

Ljubljanske srečke, 20 gld.	25	gld.	25	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18	—	10	..
Rudolfove srečke, 10 gld.	25	—	—	..
Salmove srečke, 40 gld.	66	—	75	..
Windisohgraezove srečke, 20 gld.	65	—	—	..
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149	—	10	..
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2820	—	—	..
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	90	—	75	..
Papirni rubelj	—	—	20	..
Laških lir 100	—	—	—	..

List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odličnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
 Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego
 kolikor mož visokega obrestovanja
 pri najpopolnejši varnosti
 naloženih glavnice.